

Arbetsgrupp klimat. Underlag inför PEFCs forummöte 23 september

BAKGRUND

Skog och skogsbruk har många beröringspunkter med klimat och klimatförändringar. PEFC har därför valt att ta med klimat i revisionen.

I det internationella regelverket är klimatdelarna förstärkta i och med den senaste revisionen. Utdrag ur standarden (PEFC ST 1003:2019 kap 8) med nya klimatrelaterade parametrar gulmarkerade.

8. Operation

8.1 Criterion 1: Maintenance or appropriate enhancement of forest resources and their contribution to the global carbon cycle

8.1.1 The standard requires that management shall aim to maintain or increase forests and their ecosystem services and maintain or enhance the economic, ecological, cultural and social values of forest resources.

8.1.2 The standard requires that the quantity and quality of the forest resources and the capacity of the forest to store and sequester carbon shall be safeguarded in the medium and long term by balancing harvesting and growth rates, using appropriate silvicultural measures and preferring techniques that minimise adverse impacts on forest resources.

8.1.3 The standard requires that climate positive practices in management operations, such as green-house gas emission reductions and efficient use of resources shall be encouraged.

.....

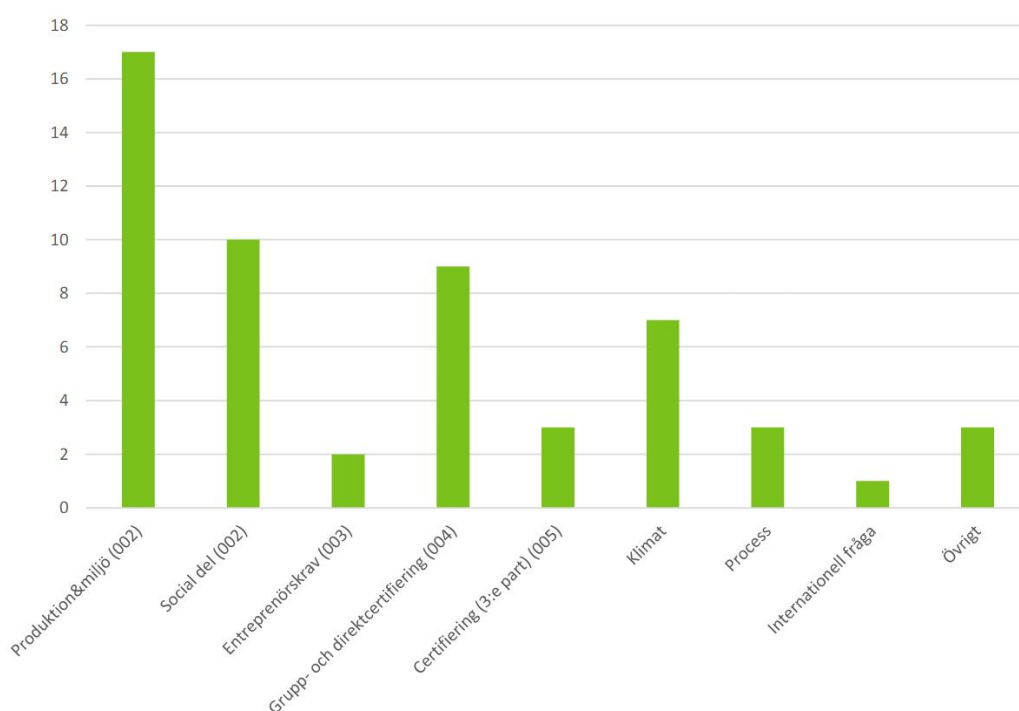
8.5 Criterion 5: Maintenance or appropriate enhancement of protective functions in forest management (notably soil and water)

8.5.1 The standard requires that protective functions of forests for society, such as their potential role in erosion control, flood prevention, water purification, climate regulation, carbon sequestration and other regulating or supporting ecosystem services shall be maintained or enhanced.

“Climate regulation, carbon sequestration” infört vid senaste revisionen.

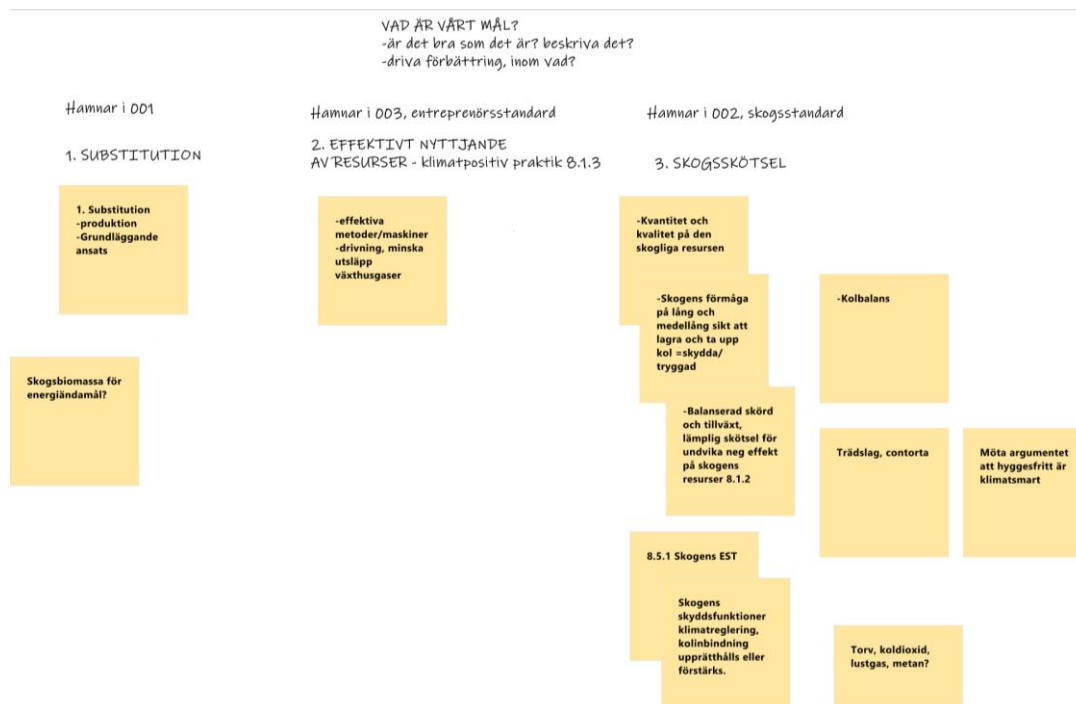
Inför den svenska standardrevisionen inkom många organisationer med synpunkter på att revisionen bör ta hänsyn till klimat.

Inkomna synpunkter

METOD

Klimatgruppen inledde med att strukturera hur klimat kan inkluderas i standarderna. Vi utgick från den internationella standardens förslag och landade i figur 1. Utifrån arbetade vi vidare i tre undergrupper. De har jobbat vidare med att konkretisera klimataspekterna. Eftersom förslagen från klimatgruppen måste införlivas i det arbete som övriga grupper gör kommer vi inte presentera färdiga standardtexter (med något undantag) i det här läget men vill jobba vidare på ett strukturerat sätt med de förslag som vi presenterar för forumet och som forumet vill gå vidare med.

Figur 1. Mindmap över klimataspekter

FÖRSLAG

Sammanfattning av de olika undergruppernas förslag

Substitution

Substitution uppstår när olika typer av biobaserade produkter baserade på en förnybar skogsråvara ersätter produkter baserade på olika typer av fossila råvaror.

Substitutionseffekten är olika för olika typer av skogsprodukter. Till exempel sågade trävaror ger lång substitutionseffekt om de binds in i långlivade byggnadskonstruktioner och hygienartiklar ger en kortare substitutionseffekt.

Skogsprodukter baserade på skogsråvara innehåller biogent kol som utgör en kolsänka under en kortare eller längre tidsperiod kopplat till produkternas olika typer av användningsområde och livslängd.

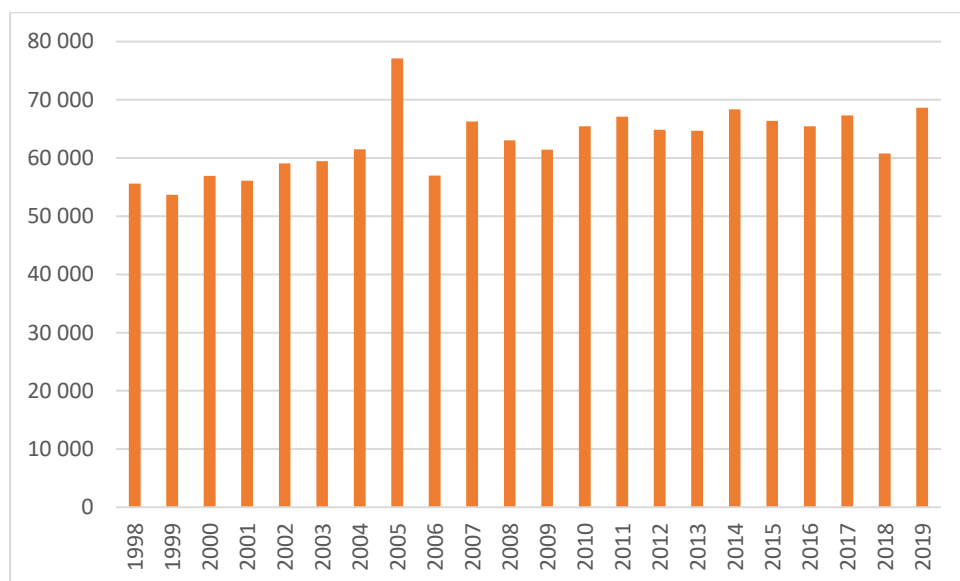
En del skogsprodukter återanvänds flera gånger och substituerar därmed flera gånger i ett kretslopp (GA: papperstidningar, trycksaker, förpackningar, kartong)

Då skogsproduktens livslängd är slut förbränns ofta produkten och ersätter därmed fossila bränslen. Det biogena kolet frigör därmed i atmosfären och suggs upp genom fotosyntesen i växande vegetation på mark och i hav.

Biomassa

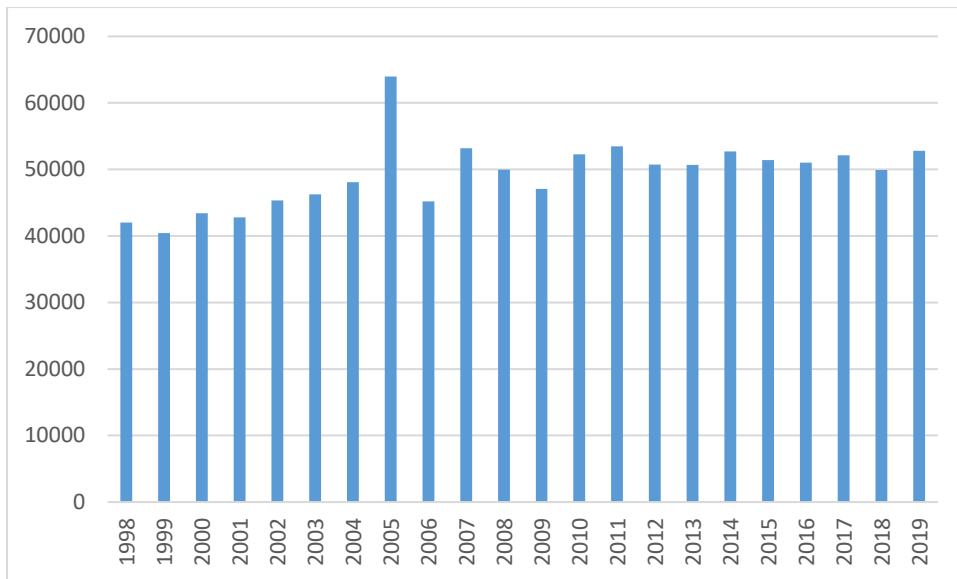
Genom att ta tillvara på grot (grenar och toppar) och i viss mån stubbar som uppstår vid avverkning, gallring och röjning skapas klimatvänliga bränslen. Restprodukter från skogsbruket används som bränsle i kraftvärmeverken för att generera biobaserad el och värme. Om bränslena förädlas vidare kan de även användas som biodrivmedel. Biomassa är ett förnybart energilag och släpper endast ut den mängd koldioxid som det bundit under tillväxtfasen. Genom att ersätta fossila bränslen kan biobränsle reducera utsläppen av växthusgaser och bidra till minskad klimatpåverkan. Under 2019 användes 89 TWh biobränsle i Sverige (Energimyndigheten, Energiläget 2021).

Diagram 1. Biomassa Sverige, totalt, tusen ton per år.

Källa: SCB, Miljöräkenskaper.

Diagram 2. Biomassa Sverige, skogen samt träindustri, tusen ton per år.

Källa: SCB, Miljöräkenskaper (materialkategori 1.1.2, 1.2.1, 1.3).

Effektivt nyttjande av resurser, klimatpositiv praktik

Förslag på områden

Notera att kraven skulle kunna vara riktade mot olika aktörer i systemet: markägare, entreprenör, avverkningsorganisation.

Aptering: Varför är aptering viktigt ur klimatsynpunkt? För att bäst ta tillvara på trädens virkesvärde och kunna göra specifika produkter måste skördaren kunna mäta stammens längd och diameter med hög noggrannhet. På så vis ökar timmerandelen och fler produkter som binder kol under längre tid, till exempel byggnader, kan skapas. Det är maskinförarens manuella kontrollmätning som är det facit som maskinen ska justeras mot. Att vara noggrann vid klavning och längdmätning vid kontroll och kalibrering är alltså en förutsättning för att få skördaren att mäta riktigt bra. En väl fungerande mätning gör även att aggregatet går jämnare och med färre omtag och backningar. Det minskar bränsleförbrukningen vilket innebär lägre klimatpåverkan under själva avverkningen.

Maskinkvalitet: Varför är maskinkvalitet viktigt? Maskiner och motorer utvecklas ständigt för att bli mer energieffektiva och generera minskade utsläpp. Detta innebär att det är bättre att ha nya maskiner i skogsbruket jämfört med gamla. Dessutom finns det EU-krav på motorer, och ju nyare motorer desto högre krav måste de fylla.

Körsätt och tomgångskörning: Varför är energieffektiv körning viktigt? Maskinföraren kan, genom effektiv körning och genom att minimera tomgångskörning, minska bränsleåtgången markant. All tomgångstid är inte onödig men nästan. Att en maskin står på tomgång innebär dessutom ökat servicebehov och värdeminskning vilket är en onödig kostnad.

Fasa ut användning av fossila bränslen i skogliga arbetsmaskiner: Varför är utfasning av fossila bränslen viktigt? Utfasning av fossila bränslen är viktig för att minska utsläppen av de växthusgaser som driver jordens temperaturökning. Inom ramen för Fossilfritt Sverige har skogsnäringen tagit fram en färdplan där målbilden till 2030 är att inga fossila drivmedel används i de arbetsmaskiner som används i skogsbruket. Det är främst biodrivmedel som kommer ersätta fossila bränslen på kort sikt. En utmaning är begränsat utbud på HVO och andra biodrivmedel. Om skogsbolagen efterfrågar HVO är det ett incitament för ökad produktion och utbud.

Områden som gruppen identifierat som viktiga för effektivt nyttjande av resurser och klimatpositiv praktik men som finns med i andra gruppers arbete:

Minimering av körskador: Varför är det viktigt ur klimatsynpunkt?

Det går trögt att köra runt maskin i körskada = högre bränsleförbrukning. Energislöseri som uppkommer p.g.a. maskinflytt, stillestånd, lagningsarbeten m.m

Planering: Varför är planering viktigt?

Planering för att optimera basvägar och basstråk leder till mer effektiv körning och lägre bränsleförbrukning. God planering är en grundförutsättning för att minska miljöpåverkan av körning, liksom av andra skogliga åtgärder. Minimera antalet överfarter för att minimera risken för påverkan på vatten och risken för körskador

Skogsskötsel mm

Gruppen har fokuserat på åtgärder för att skapa skogar som är motståndskraftiga mot klimatförändringar och skador (föryngring, blandskog, trädslagsval, skötsel) och har en hög produktion av biomassa för att substituera fossila produkter och energi. Det sammanfaller i många fall med andra åtgärder.

En fråga som diskuterats är om kolinlagring skulle kunna ingå i skogsbruksplaner.

VÄG FRAMÅT

Piloter från klimatgruppen till övriga grupper?

Tvärgående grupper?